

ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת בהעלתך תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 436

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

'הצוצרות' של אמן

בפרשתנו זו, בהעלתך, לומדים אנו על מצות ה'הצוצרות' שמשו במשכן ובבית המקדש להריע על הקרבנות, וכן בעת מלחמה, כדכתיב (במדבר י ט): "וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם והרעתם בחצצרות ונזפרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיביכם".

במצב שאנו עומדים בו, אפשר לומר שאנו נתונים בצרה ובסכנת מלחמה כמעט תמידית, כפי שאומרים אנו בהגדה של פסח: "שבכל דור נדור עומדים עלינו לכלותנו", ורק "הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

חשוב מאד וכדאי לזכור ולדעת כי יש לנו, לך, אחד ואחד מאתנו, 'חצצרת' משלו, שבזכותנו נוכל להתגונן עלינו מפני איבינו. וכך מגלה לנו ה'תנא דבי אליהו' (רבה יא): "במי נפרע להם הקדוש ברוך הוא לישראל מאמות העולם? בבני אדם שמשפיימים ומעריבים לבית הכנסת ולבית המדרש ועונים אמן..."

כן! גם כיום, כאשר שוב ושוב מנסים איבינו לפגוע בנו, נוכל להציל מידם בזכות הקפדה על עניית אמן. בלי ספק מיליוני האמנים הנאמרות כפי עם ישראל מדי יום מהוות הגנה על ישראל מפני איביהם. הדבר בידינו!

יחד עם זאת, נשים לב לנקדה חשובה; כאשר ה'תנא דבי אליהו' מדבר על גדל כחה ומעלתה של עניית אמן הוא אינו מתיחס לאמן הנאמרת בצורה אקראית כאשר בדייק אנו שומעים מישהו לדינו אומר ברכה. זהו בודאי דבר יקר ונעלה שאין לוותר עליו. אה התנא דבי אליהו מדגיש: "בני אדם שמשפיימים ומעריבים לבית הכנסת ולבית המדרש ועונים אמן", דהינו אנשים המזמנים עצמם באופן קבוע ומתאמצים להשפיע ולהעריב לבית הכנסת ולבית המדרש כדי לומר אמן. ללא ספק יש לך משנה חשיבות ותקף שבאמצעותם נזכה להגנה מאויבינו ורודפינו.

בתפלת 'ונושעתם מאיביכם',
שפת שלום ומכרה.

278 218 מכונסין

יסוד זה מתפרש היטב בפסוק שמביאה הגמרא (שם) כמקור לדברי רבי חנינא (ישעיה נז ט): "בורא גיב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו"; כאשר "גיב שפתים" בריא ושגור כפי המתפלל [המלה "בורא" נדרשת מלשון 'בריא' (רש"י שם)], אות הוא כי "שלום" לחולה. אולם סימן זה מועיל רק בתפלה על אדם "רחוק" שהמתפלל מאריך בה, אך "ולקרוב" - בתפלה על אדם "קרוב" שהוא מקצר בה אין סימן זה מועיל, אלא על המתפלל לצפות עד ש: "אמר ה' ורפאתיו" (פרת יוסף [ואנזבק תפ"י]).

מאה ברכות מגנות ממאה קללות

"ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביה ויגסו משנאייה מפניך" (י לה)

רש"י מביא את דברי חז"ל (שבת קטו ב) שהסבה שנכתבה בתורה אות נז"ן הפוכה לפני ואחרי פרשת "ויהי בנסע", היא כדי להפרידה מהפרשיות שלפניה ושלאחריה. שכן פרשה זו אין מקומה כאן, ולא נכתבה כאן אלא כדי להפסיק בין הפרענות שנכתבה לפניה לבין הפרענות שנכתבה לאחריה.

מדוע דוקא האות נז"ן נבחרה למטרה זו?

באר רבי שלמה גנצפריד בעל 'קצור שלחן ערוך':

כתב הרוקח (סי טכ) כי בתורה נכתבו מאה קללות; תשעים ושמונה בפרשת פי תבוא, ושתיים נוספות שנרמזו בפסוק (דברים כח טא): "גם כל חלי וכל מכה". כדי להגן על עצמו ממאה קללות אלו, על האדם לברך בכל יום מאה ברכות.

כאשר בקשה התורה להפריד בין פרענות לפרענות, היא השתמשה בשתי אותיות נז"ן המצטרפות לגימטריה מאה, לרמז שבכל שנות הגלות צריכים ישראל לחשש מן הפרענות מחמת מאה הקללות שנכתבו בתורה, שההגנה מפניהן היא אמירת מאה ברכות ביום (אפריון).

חמש פעמים 'ישראל'

"ואתנה את הלזים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש" (ח ט)

בפסוק זה המצוה את הלזיים לשמור על המקדש לבל ינגפו בני ישראל בגשתם אל הקדש, הזכרו "בני ישראל" חמש פעמים - כנגד חמשה חמשי תורה. עבדה זו באה ללמדנו שכל יהודי חשוב לפני ה' כחמשה חמשי תורה, ומיתתו חשובה לפני ה' כשרפת ספר תורה (רש"י, על פי גור אריה).

כתב הראב"ן שפסוק זה שבו הזכרו חבתו ומעלתו של ישראל, חברה חתימת ברכת הגאולה בשחרית, שאף בה הזכרו ישראל חמש פעמים: "צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמן יהודה וישראל [ונאמר] גואלנו ה' צב-אות שמו קדוש ישראל, ברוך... גאל ישראל" (ספר המנהיג' הל' תפלה סי' מ).

שגירות התפלה היא סימן 'לרחוק' ולא 'לקרוב'

"ויצעק משה אל ה' לאמר א-ל נא רפא נא לה" (יב ג)

את המלה "לאמר" פרש רש"י (ע"פ ספרי פסקא קה) שבקש משה רבנו מהקדוש ברוך הוא: "השיבני אם אתה מרפא אותה אם לאו".

והדברים תמוהים; וכי דרגתו של משה פחותה היתה משל רבי חנינא בן דוסא שידע להבין בעצמו אם התקבלה תפלתו אם לאו לפי שגירות התפלה בפיו (ברכות לד ב)?

פרש רבי יוסף יעסל רבה של וואיין הסמוכה לבריסק:

שגירות התפלה היא סימן לקבלתה רק בתפלה ארפה, אך לא בתפלה קצרה שאפשר שמחמת קצרה היא שגורה כפי האדם. לפיכך כאן, כשקצר משה בתפלתו כדי שלא יאמרו ישראל שרק על מרים אחותו הוא מאריך בתפלה (רש"י), הצרך לבקש מה' שידיענו האם קבל תפלתו.

התפלה שעצרה את הדם

בהלה השתררה בחדר הקטן. בימים כתקונם היה על המוהל להחיש למקום רופא שיטפל בתינוק ויעצר את הדם באמצעים השמורים עמו, אולם במקרה זה היה הדבר בלתי אפשרי, הן מחשש שמא יזדע הדבר לאב והן מחשש שמא הרופא עצמו ימסר אותם לשלטונות.

רבי מנדל החויר ונאלם דם, האם לעמת זאת החלה לזעק מרה בהיסטריה. המצב היה נראה נואש. חיייו של הילד הרף היו נתונים על כף המאזנים. הנוכחים ידעו את המשמעות שעשויה להתלוות לאסון שחלילה יקרה לילד, מלבד הסכון שהיה כרוך בכך לרבי ולמלווהו. היה בכך סכון לעתידם היהודי של מאות תינוקות שעתידי היה הרבי למול בהמשך.

אלא שלמרבה הפלא הרבי מריבניץ היה נראה רגוע למדי. הוא סמן לנוכחים שימתינו קמעא, ואחר נכנס לחדר סמוך. הוא הסתגר בחדר במשך דקות ארוכות, כשהוא שוכח עולם ומלואו, וכשיצא מהחדר פסק הדם מלזוב, מבלי שהיה צורך בכל התערבות רפואית.

עם סיום החבישה החוזרת נתן הרבי לאם הוראות לטפול בתינוק עד להחלמה המלאה. לאחר מכן ברח כהרגלו את האם ואת התינוק ומהר לצאת מהבית בלווי המסור של רבי מנדל. שעות ספורות לאחר מכן כבר היו השנים בעירם.

עם שובם אל המנוחה ואל הנחלה לא יכול היה רבי מנדל לכלא את סקרנותו. הוא שאל את הרבי מריבניץ לפשר מעשיו בהיותו סגור בחדר פנימה, וכיצד לאחר מכן נעצר שטף הדם מבלי שגעשתה כל פעלה רפואית? הרבי השיב בתם לב: "בהיותי סגור בחדר עמדתי והתפללתי לפני ה' וכה זעקתי לפניו מקירות לבי: 'אבי שבשמים, הנה עשיתי פעת לכבודך מצוה רבה, מלתי את בנה אהובך במסירות נפש, אנא אבקשך לבל תביישיני...', ואכן שמע ה' את תפילתי ועצר את הדם".

לימים, לאחר שספר רבי מנדל את הספור למקורביו הפטיר: "הנה אני עם כל התורה שלמדתי והאמונה שבה במשך שנים התחזקתי - כאשר ראיתי את הדם לנגד עיני אבדו עשתונותי, ואלו הרבי מריבניץ באמונתו הפשוטה והתמימה פעל גדולות ונצורות מעל לדרך הטבע".

באר החיים' חנכה עמ' שיא

הבית, אם כדי שלא להעדר מעבודתו, דבר שבברית המועצות היה נחשב לפשע של ממש, ואם מחמת התנגדותו לענין, בקש הרבי מריבניץ מידידו רבי מנדל פוטרפס שיתלוגה אליו כדי לשומרו מאסור יחוד.

היה זה באחת מבריתות המילה המסכנות יותר שערך הרבי; זמן רב קדם לכן יצרה אמו של הילד קשר עם הרבי וספרה לו על הילד שנולד לה לאחר שנים רבות של צפיה. האם שהיתה שומרת מסרת דאגה עד מאד לעתידו היהודי של ילדה הרף, על כן בקשה לערוך לו ברית מילה כדת וכדין. אלא שהאב שהיה בעל תפקיד חשוב בצבא האדם היה קומוניסט אדוק, מתנגד ורודף נחרץ לדת ולשומריה, כך שכל זמן שהוא שהה בסמוך לביתו לא היתה אפשרות לערוך את הברית.

עד שהגיעה שעת הכשר נאלצה האם לגדל את בנה התינוק כשהוא לא מהול. היא התפללה במעמקי לבה שתבוא ההזדמנות הראויה, וזו אכן הגיעה לבסוף.

ביום מן הימים הודיע האב לאשתו כי בבקר המחרת הוא נדרש לצאת מטעם הצבא לשליחות בת שבועים מחוץ לעיר.

האם התקשתה להסתיר את אשרה. העדרות בת שבועים היא הזדמנות מצוינת בעבורה למלא את משאלת לבה. היא הודיעה לבעלה על הסכמתה, והלה יצא לדרך.

מיד עם צאתו מהבית מהרה האם לשלח טלגרמה לרבי מריבניץ כי נפתח לפנייה חלון הזדמניות קצר לקיום הברית. היא בקשה שהרבי ימהר בטרם יאחר המועד. הרבי יצא מיד לביתו של רבי מנדל, ונחדו הם מהרו לצאת אל הדרך.

הדרך ממקום מגוריו של הרבי למקום מגורי התינוק היתה ארפה ומסכנת, אולם דבר לא הרתיע את הרבי. אף על פי שהוא הסתיר את כלי המילה תחת בגדיו, באחד ממחסומי הדרך הם כמעט נלקחו מידי, אולם לבסוף הם הגיעו בשלום.

עם בואם לביתו של התינוק, מהר הרבי לסדר את כלי המילה. התינוק הושב על ברפיו והרבי מהר למולו כדת וכדין. לאחר המילה החל הרבי בפעולות השגרתיות לעצירת הדם וחבישת המילה, אלא שלמרבה התדהמה הדם לא חדל מלזוב.

התינוק צרח בכאב. הרבי נסה בכה ובכה אולם ללא הועיל.

קשר מיחד וארף שנים היה בין המשפיע החב"די הנוזע רבי מנדל פוטרפס זצ"ל לבין הרה"ק רבי חיים זאנוויל אברמוביץ - הרבי מריבניץ ז"ע. הקשר ביניהם החל עוד בהיותם על אדמת רוסיה, רמוסים תחת עקבי המגף הקומוניסטי במצור ובמצוק מאחורי מסך הברזל.

רבי מנדל פוטרפס והרבי היו שניהם 'יהודים של מסירות נפש', פשוטו כמשמעו. שניהם גם יחד לא נרתעו מאימי המשטר הקומוניסטי, לנהג ביד קשה כלפי כל מי שיעז לפעל להפצת

היה זה בשעת אחר צהרים מאחרת, בעצמו של 'סדר ב' בהיכל הכולל. האוירה הרועשת והגועשת מיריתחא דאורייתא של עשרות הלומדים, גרמה לכך שאיש מבין הלומדים לא שם לב לשתי הדמיות שנעמדו בפתח בית המדרש בצעדים כושלים והתבוננו בסקרנות ובתדהמה באברכים שהיו שקועים בסערת למודם.

כ"ק האדמו"ר מריבניץ זצ"ל

תורה ויהדות על אדמת רוסיה. הם המשיכו במסירות נפש לפעל גם תחת השלטון, ולא חדלו אף לאחר ששלמו מחיר כבד בשל כך.

בין יתר פעלותיו לתורה ולחסד בתוככי ברית המועצות, שמש הרבי מריבניץ במסירות נפש כשוחט וכמוהל בקרב יהודי ברית המועצות. אלו שהכירוהו העידו כי מעולם לא סרב לבקשה שהפנתה אליו בענין זה. כך, בעודו נתון תחת שלטון האימה הקומוניסטי שרדף עד חרמה את שומרי הדת, השליך הרבי את נפשו מנגד כדי להכניס מאות ואלפי תינוקות בבריתו של אברהם אבינו.

כיון שברבות מאותן בריתות היתה נוכחת האם לבדה, באשר האב הצרף להעדר מן

מִצְוַת 'מֵאָה בְּרָכוֹת' (ג)

מֵאִימַתֵי מוֹנִים 'מֵאָה בְּרָכוֹת'

נחלקו הפוסקים ממתן ועד מתי נמנות מאה הברכות שיש לברך מדי יום: יש הסוברים שמתחילים למנות בכל יום מהברכה הראשונה שמברכים בבקר, הלא היא ברכת 'על נטילת ידים', ועד הבקר שלמחרת (דעה ראשונה בספר העתים קצה; 'תורת חיים' [לגרי"ש סופר] או"ח מו, בדעת הלבוש שם א). הרמ"ע מפאנו אף הביא רמז לקב"ה מנסח ברכת 'על נטילת ידים', שכן 'על בגימטריה 'מאה' ('פני יונה' ח"ב סי' קיב).

ואולם הספמ"ת רב הפוסקים היא שמתחילים למנות את מאה הברכות מדי יום מצאת הכוכבים עד לצאת הכוכבים שלמחרת (הכרעת ספר העתים' שם; 'סדר היום' סדר מאה ברכות; 'עמודי שמים' חשבון מאה ברכות א; שו"ע הרב שם. וראה שו"ת 'בצל החכמה' ח"ד ס' קנה).

יֹתֵר מֵמֵאָה או פְּחוֹת מֵמֵאָה

כתב הרמ"ע מפאנו (שו"ת, סי' לו) שלא מנו הפוסקים את מנין ה'מאה ברכות' שמברך אדם מדי יום "אלא לקלי עולם שלא יפחתו מהם", אבל החסידים מרבים לברך מדי יום יותר ממאה ברכות. ואכן בענין זה ידועים דברי ה'אבודרהם' (ברכת המצוות ומשפטיהם) שכל המוסיף על מאה ברכות הרי זה משבת, וכפי שאמר דוד (תהלים עא טו): "פי יספר צדקתך כל היום תשועתך כי לא ידעתי ספרות".

פסק הגר"ז שבי"ם שאדם רואה שלא יעלה בידו לברך מאה ברכות ויאלץ לשמע ברכות מאחרים כדי להשלים את המכסה [כפי שהבאנו לעיל שנתן בדיעבד לצאת ידי חובת מאה ברכות בשמיעת ברכות העולים לתורה], אין ענין שיתאמץ להוסיף ולברך עוד ברכות, שכן לגבי דין מאה ברכות אין נפקא מנה אם ברך בעצמו שמונים ברכות או תשעים, כל עוד לא השלימו למאה. וכך אף נהג הלכה למעשה; בעוד מדי שבת היה עולה למפטיר משום שבכך היה מגיע למכסת מאה ברכות שברך בעצמו, ביום הכפורים שיצדע שבלאו הכי יזדקק לצרף להשבנו את ברכות העולים לתורה, לא יזדקק לעלות למפטיר (קנטרס מצוות מאה ברכות' [לרא"א טוקר] עמ' לה).

ואולם יש החולקים וסוברים שכל עוד לא הגיע אדם למאה ברכות, מצוה עליו להוסיף ולברך בעצמו ככל שיוכל, גם אם הוא בטוח שבסופו של יום לא יוכל לצבר מאה ברכות (שם בשם הגר"א גניחובסקי; 'אילת השחר' דברים יב).

חֶשְׁבוֹן מוֹנֵן הַבְּרָכוֹת

רבותינו, הראשונים והאחרונים, האריכו לחשב את מנין מאה הברכות שמברך האדם בשגרת היום-יום. ההבדלים בין המונינים נובעים משיטות שונות שיש בכמה מהברכות שמברכים מדי יום, ואולם הכל מודים שיכול כל אדם להגיע לחשבון מאה ברכות בתוך סדר יומו הרגיל, אם הוא נוטל ידיו לסעודה לכל הפחות שתי פעמים ביום (ראה שו"ע הרב מו א; משנ"ב שם א).

שונה הדבר בשבתות ובימים טובים, שכן בעוד בימות החל יש תשע עשרה ברכות בכל אחת מתפלות העמידה, בשבתות ובימים טובים יש שבע ברכות בלבד. לפיכך בימים אלו יש להשלים את הברכות החסרות בברכות על אכילת פרות ומגדים ועל הרחת מיני בשמים (שו"ע או"ח רצ א), ומי שאין לו במה להשלימו, יכול בדיעבד לצאת ידי חובה בכך שיכון לשמע את ברכות העולים לתורה והמפטיר וינעה אמן אחריהן (שם רפד ג; מג"א מו ח; משנ"ב שם ט).

בענין זה יש לציין את אשר כתבו הראשונים כי ברכות השחר נתקנו כדי שיוכל האדם להשלים את מכסת אמירת מאה ברכות בתוך סדר יומו הרגיל, ולא יצטרף לטרח לשם כך להוסיף ברכות בכל יום (טור או"ח סי' מו; שו"ת 'מן השמים' סי' יב). משום כך יש אף שכתבו את ברכות השחר בשם 'מאה ברכות', כיון שבאמצעותן נתן להשלים מאה ברכות בסדר היום הרגיל (המספיק לעובדי ה' [מהדורת מכון מרע"ה] פרק ל).

מִנִּית הַבְּרָכוֹת

כתב בעל 'סדר היום' (שם) שאף על פי שכאמור, בדרך כלל יכול האדם להיות בטוח שהוא יעמד במכסת מאה ברכות ביום ואף יותר, מפל מקום: "טוב לאדם לכוון בברכותיו ולמנות אותם למצא חשבון למען דעת כמה ברכות הוא מברך, שלא יפחת ממאה בכל יום וכל המוסיף מוסיפין לו". הגר"ז מבריסק אף דיוק מן מלשון הרמב"ם בהלכות תפלה (ז טו): "ומונה כל הברכות עד שמשלים מאה בכל יום" (תשובות ונהגות' ב כט).

רבי יעקב עמדין מוסיף וכותב שבכל עת שהאדם אומר ברכה יציין זאת לעצמו בפנקס מיוחד, ואלו דבריו: "כל עת שאומר ברכה, מצוה לכותבה על ספר, לדעת המספר... ובשבת יעשה לו קלפי שגיח בתוכו מנין פרות או קטניות כמספר הברכות שמברך עד שישלים מנין מאה... וחשבון זה חביב לפני המקום ברוך הוא מאד, וישלח הברכה באסמיו, ומלא שנותיו וימיו, ויצילנו אף מן קמיו" (עמודי שמים' חשבון מאה ברכות ב ד).

מיזם חדש, מצטרפים וזוכים.

להצטרפות למיזם:
מתקשרים למוקד "דרך אמונה"
03-91-7-91-91

- מקשיבים לכללי המיזם בשלוחה 1.
- נרשמים למיזם בשלוחה 2 (בין השעות 20:00-22:00) ונכנסים להגרלה.

הגרלת חדש איר תחנמן א"ה בב' יסיון תשפ"ב

ויגרלו בה 6 מלגות
בסך \$ 500 כל אחת.

דְּרֵךְ אֲמוּנָה

לתיכון כלל החדש אמונה ויצי

דע לפני מי אתה מעיד

ענית אמן על ברכה היא זו שנותנת לה תקף וקיום. רבנו בחיי (שמות יד רא) דמה את הברכה לעדות הנאמרת מפני עד אחד. ואת ענית האמן לעד שני המצטרף אליו. **שבזכותו מתקיימת העדות.**

הנהגת רבי חיים פלאגי

מדי בקור היה רבי חיים פלאגי מזמן לפננו את ילדיו ונכדיו לומר לפניו ברכות השחר כדי שיוכל לענות אחריהן ברוך הוא וברוך שמו ואמן (צואה מחיים' הנהגות המחבר אות ד).

אותיות ראשונות 'אמן' - שניות 'שחר'

דרש רבי חיים הכהן אב"ד טריפולי: ראשי התבות של הכתוב (שה"ש א ד): "משכני אחריך גרוצה" הם 'אמן', מכאן רמז שמצוה לרוץ כדי לענות אמן, וכפי שפסק ה'שלחן ערוך' (נו א): "להשתדל לרוץ כדי לשמע קדיש" (תורת חיים' על רבנו בחיי שמו"ד לא).

וגיש להוסיף כי הרוקח בפרושו לשיר השירים (שם) כתב, כי האותיות השניות בכתוב: "משכני אחריך גרוצה" הן 'שחר', 'רמז לתפלת השחר'. בצרוף שתי הדרשות נתן לומר כי יש פאן רמז שיש לרוץ כדי לקיים מנהג ותקין לענות אמן אחר ברכות השחר.

הנהגתו של הרבי מאמשינוב

להלן עדות מרתקת על הנהגתו של האדמו"ר רבי מאיר מאמשינוב, שהובאה בספר 'כתר מלוכה' (עמ' שיא):

"בחור צעיר הייתי כאשר למדתי באחת הישיבות שבשכונת בית וגן בירושלים, שכונה שבה קבע האדמו"ר רבי מאיר מאמשינוב את מושבו. בבית הכנסת של הרבי, התקיימו מנגינים רבים לתפלת שחרית בכל שעות הבקר. פעם אחרתי למנגן ביישיבה ונכנסתי להתפלל באמשינוב. הנחתי תפלין ופתחתי את סדור התפלה כדי להתחיל להתפלל, ולפתע הבחנתי כי הרבי נצב סמוך אלי ומטה את אזנו לשמע את ברכות השחר היוצאות מפי. התרגשתי מאד ואמרתי את הברכות כמונה מעות. הרבי עמד כל אותה העת, האזין בקשב רב לברכותי וענה אמן בכונה ובנעימה נפלאה. כשסימתי הודה לי במאור פנים.

לאחר שסימתי לברך הבחנתי כי הרבי ממשיך לעבר בין המנגינים עוד זמן רב, כדי לענות אמן ואמן והא שמה רבא. בהמשך נקלעתי לבית מדרשו פעמים נוספות ותמיד ראיתי את הרבי עובר בין האנשים כדי לענות אמן אחר ברכותיהם."

לחברי מערכת 'וכל מאמינים', איש איש בשמו הטוב יברך,

טוב הוא פרי עמלכם מאד מאד, תענוג רוחני לכל הרמות והגילים. חדוש הוא לראות עד כמה נתן להוסיף ולחדש בענין הנשגב של עניית אמן. את כל הטוב הזה אתם מגישים בשפה ברורה ונעימה, דברים הנכנסים אל הלב.

ישר כח מיוחד על המאמרים הנהדרים על 'מאה ברכות'. ראיתי שהבאתם בשם המב"ט (בית אלקים' שער התפלה פרק טו) שהסבה שתקן דוד 'מאה ברכות' היא לפי שראה שמדי יום מתים מאה אנשים בדיוק, ולא היתה צרה זו כשאר מגפות שמספר המתים בה הוא פעמים בכה ופעמים בכה, וכבר אמרו חכמים (ב"מ ס א): "כיון שנתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים", וכאן מתו מאה בדיוק. המב"ט מכנה זאת שם משום קף "מעין מגפה".

לפי זה יוצא שכל ברכה מהמאה מצילה נפש מקצת הנפשות, וחשבתי שענין זה נרמז ב'אמן' שעונים על הברכה, שהוא ראשי תבות "מציל נפש אחת" - שאדם שברך ברכה אומרים לו: "הנה הצלת נפש אחת", ולכך פה גדולה וחשובה האמן, כי היא זאת המגלה את מעלת הברכה.

בברכת התורה,
שמואל גרין,
מודיעין עלית.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלוא

רבנו כתב אגרת מפלאה העוסקת בכונת אמן ובשגב מעלתה. האגרת בשלמותה מובאת בספר 'כתר מלוכה' עמ' רעג, להלן מובאים שני קטעים מאגרת זו:

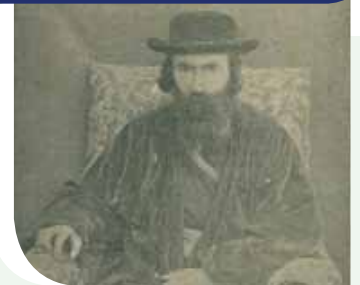
בקשה בעניית אמן

לאחר שמאריך רבנו לבאר באגרתו מה עמקו פגותיה של עניית אמן, הוא מסימה בדברים אלו: "והעצה היעוצה למי שאינו יכול לכוון כל הכונות הנזכרות... שיכוון שהוא מוציא את התבה מפיו, והקדוש ברוך הוא בחסדו יעשה כל התקונים שצריך לעשות עם עניית אמן, ויכוון בדתו בקשת רחמים מה' שיעשה בחסדו את התקונים הנזכרים."

בעניית אמן מתקדשים

כך מבאר רבנו באגרתו את דברי חכמים (שבת קט ב): "כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן": "בענותו אמן אז נפתחים השערים של הגן עדן, כי השערים הן בעולם הזה - תורה ומצוות שהם שערים להכנס לגן עדן. ובענותו אמן בכונה הנזכרת, אז גורם שיפתחו לו השערים שיערי החכמה, ושורה עליו הקדושה העליונה וההשגחה הנפלאה לעלות ממדרגה למדרגה."

המקבל רבי
נפתלי הירץ הלוי
וינדנבוים זצ"ל
יד בסיון תרס"ב

תמונת רבה הראשון של יפו רבי נפתלי הירץ הלוי וינדנבוים זצ"ל

רבי נפתלי הירץ הלוי נולד בביאליסטוק ב"ג בחשוון תר"ג לאביו רבי אליהו ליב. בשנת תרמ"ד עלה לארץ ישראל והתישב בשכונת מאה שערים, שם הרביץ תורה בישיבה של חברת 'דגל תורה'. משהכירו בגדלותו חפצו למנותו כסגן לרבה הישיש של העיר רבי שמואל סלנט, אך לבסוף עלה הצרך למנותו כרבה הראשון של יפו והמושבות החדשות שהוקמו אז בסביבתה. במשך זה החל לכהן בשנת תרמ"ז, ובה ניחם את כל היסוד לחיי היהדות בעיר.

עוד בהיותו בביאליסטוק, יצא שמו כידען עצום בקבלה. הוא אף עסק רבות בספרי הקבלה שכתב הגר"א ואת חלקם ההדיר. אף הדפיס סדור הגר"א עם באורים משלו על דברי הגאון. נפטר בירושלים ביום י"ב בסיון תרס"ב בהיותו כבן חמשים שנה, ומנוחתו כבוד בהר הזיתים.